

[Hartel.]

Koksprisernes Stigning er velkendt, men jeg vil ogsaa her gøre opmærksom paa en saadan Artikel som afværende Bomuldsvarer; de saakaldte Greyvarer, alle Slags Garner, som af de danske Tekstilfabrikker købes i stor Udstrækning i England, er steget i Pris med ca. 70 pCt., og Stigningen indtraadte allerede saa tidligt som den 8. September.

Trods Valutacentralen og det Indblik, som Statsmagten ad denne Vej kunde faa i Vilkaarene for vor Samhandel, ramte disse voldsomme Stigninger os selvfølgelig ganske uforberedt, og endnu i Dag efter tre Maaneders Forløb er det ikke lykkedes at hæve vore Eksportpriser nævneværdigt. I Stedet for har man tilføjet Landbruget, der dog stadig er den store valutaskabende Faktor i vort Land, et nyt Slag ved, at man har ladet den danske Valuta træde ud af Sterlingblokken og har knyttet Kronen til Dollaren.

Jeg mener fortsat, at enhver Tanke om at gøre dette skulde være henlagt indtil det Tidspunkt, hvor det viste sig, at man virkelig opnaaede en betydelig Stigning af Eksportvarernes Pris i England. Det kan ikke nytte, at man deler Bjørnens Skind, før man har skudt den. Det naturlige havde været, at man havde taget Forhandlinger op, og hvis de havde faaet et gunstigt Forløb og havde givet Eksport erhvervene en Fortrinsstilling fremfor andre Grupper af Befolkningen, kunde man have begyndt at drøfte dette Spørgsmaal, som man straks kastede sig ud i en hovedkulds Løsning og paa et alt for tidligt Tidspunkt.

Det nytter ikke at sige, at man i og for sig gav Kronen Købekraft ved at sætte den i bedre Forhold til Sterling, naar den eneste Mønt, vi har at skaffe os de andre Valutaer med, faktisk er Sterling. Vi køber alligevel Dollar over den deprecierede Sterling, enten vi sætter Sterlingen højt eller lavt.

Det er maaske for Statsregnskabet og saadanne i denne Sammenhæng mindre betydelige Ting af en vis Værdi, at Kronens Kurs er høj, men for Samfundøkonomien som Helhed, da vi dog i sidste Instans bliver nødt til at betale vor Import med Sterling, vil det ikke have væsentlig Betydning. Derimod vil det i den indre Udligning mellem Grupper af Befolkningen — deri er jeg enig med det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen — have overordentlig Betydning, og der er her tilføjet de eksporterende Erhverv, der skaffer det, der stadig er for lidt af, et haardt Slag, og man har behandlet

dem uretfærdigt. Det maa siges at være uretfærdigt, at man sætter Priserne paa det, som der er for lidt af, ned.

Da vor Valutapolitik blev fastlagt ved Kanslergadeforliget i 1933, forstod jeg det saaledes, at Grunden til, at man gik med til Deprecieringen af Kronen paa det daværende Tidspunkt, var den, at New Zealand havde forandret sin Mønts Forhold til det britiske Pund, saaledes at 100 engelske Shilling nu ækvivalerede 125 newzealandske Shilling. Da Krigen begyndte, noteredes den newzealandske Sterling i Danmark til 18 Kr. pr. £, men efter at vi havde forandret vor Kronens Forhold til Sterling, blev Noteringen 16½. Dette vil ganske naturligt give New Zealand en Overvægt i Konkurrencen i Forhold til Danmark. Altsaa, den Overvægt, som man dengang søgte at hindre, har man nu selv været med til at genskabe og har altsaa forøget vore Eksport erhvervs Vanskeligheder.

Under sin Tale den 10. November her i Salen forsøgte Statsministeren sig ogsaa som Valutaekspert, og han sagde, at under den forrige Krig, hvor Sterling svingede fra 19,50 til 18,26, 18,15, helt ned til 15, ja, ned til 13, var der ingen, der talte om nogen Udligning, ingen, der forlangte Kompensation fra det øvrige Samfunds Side. Nej, det var der ikke, men der var en meget væsentlig Forskel paa den Gang og nu. Paa det daværende Tidspunkt havde vi her i Danmark fuldkommen fri Omsætning af Valuta, hvilket ikke er Tilfældet i Dag.

Under frie Forhold har enhver Adgang til at disponere, og hvis Sterlingen paa det daværende Tidspunkt faldt, laa det i den enkle Kendsgerning, at Tilgangen af Sterling til Danmark var stor, saaledes at de, som indtjente den, paa Grund af de store Mængder, de fik hjem, ogsaa var i Stand til at afsætte den til den lavere Kurs, medens den omvendt i Perioder, hvor Tilgangen var ringe, noteredes i tilsvarende højere Pris. Men her i Danmark har man formaaet i en lang Periode at fastholde en Kurs paa 22,40 uden Hensyn til, at periodevis skulde Sterlingkursen have været noteret betydeligt højere, og nu har man lagt sig fast paa et andet fiktivt Tal, som ikke staar i noget som helst rimeligt Forhold til Tilbud og Efterspørgsel. For det maa vi dog erkende, at naar Valutakassen er tom, er dette ingen god Basis for at faa en høj Vurdering af Kronen og en lav Vurdering af det, man staar og mangler.

Det er dette, der har skabt den vel forstaelige Bitterhed inden for Landbruget,